

zgodovinske razprave ter si je v kratkem času pridobil mnogo prijateljev in razbistril marsikatero vprašanje na polju hrvaške arheologije.

Ravnokar izišli šesti zvezek „Vjesnika“ je prav zanimiv in skrbno sestavljen. Na prvem mestu je priobčil prof. V. Klaić: „Gradju za topografiju ličko-krbavske županije v srednjem vijeku“ ter dokazal, da so bile ondi v srednjem veku sledeče „župe“ ali „knežije“: brinjska, senjska, podgorska, gacka, buška, lička, otučka, odorjanska, krbavska, unška, lapačka, nebljujska in del drežniške. Mnogo bode vsakemu čitatelju koristila Brunšmidova razprava: „Nahodjaji bakrenoga doba iz Hrvatske i Slavonije i susjednih zemalja.“ Pisatelj je naštel razne dobe v kulturnem razvitku človeškega rodu in potem bolj podrobno opisal bakreno dobo in predmete iz nje, kateri so se našli na Hrvaškem in v sosednjih deželah. V večjem številu so našli bakrenih predmetov samo na dveh krajih: v Brekinski (l. 1872.) in v Bečmenu (l. 1901.). Nadalje je isti pisatelj popisal in s slikami pojasnil zanimive „prehistorijske predmete iz srijemske županije“. Prav izviren je članek prof. dr. Jožefa Florschütza: „Stridon i Zrin“, kateri govori o rojstnem kraju sv. Hijeronima. Znano je, da se je o Stridonu mnogo pisalo; neki mislijo, da je stari Stridon ležal v Dalmaciji na Grahovem polju nad Glamočem, drugi so ga postavili v Štridovo v Medjumurju, tretji hočejo, da je stal v Sdrinju (Sdregna) v Istriji, četrti, da je bil v Štrigovu na bosenski meji, a prof. Florschütz dokazuje, da je bil v Zrinju, kjer je bil kasneje grad grofov Zrinjskih. Težko je povedati, ali je pisatelj zadel pravi kraj, vendar je njegovo dokazovanje prav zanimivo. Prof. V. Celestin je opisal v članku: „Epigrafski prilozii iz Murse“ spomenike, katere so pred kratkim našli v Oseku. Učeni duhovnik dr. Luka Jelić je pa opisal „Spomenike grada Nina“ v Dalmaciji, tamkajšnja stolno cerkev in škofijsko palačo, mestne cerkve, dvor starohrvaških kraljev in nekatere druge znamenitosti. Svoj rojstni kraj, trg Vinkovce, je proslavil dr. Brunšmid s tem, da je pod naslovom: „Colonia Aurelia Cibalae“ opisal njeno najstarejšo zgodovino, za katero je že dolgo zbiral podatke. Numizmatike zanimal bode njegov članek: „Nekoliko našašča no-

vaca na skupu u Hrvatskoj i Slavoniji“, a za domačo cerkveno zgodovino je važen spis župnika Lj. Ivančana: „Crkva Svih Svetih u Stenjevcu“, kateri je pisatelj sam zasledil temelje. Muzejski kustos dr. V. Hoffiler je opisal: „Thračkega konjanika“, relief iz Siska, kakršnih so že mnogo našli posebno na Bolgarskem, a E. Laszowski je priobčil zgodovino: „Trga kod Ozlja.“ Manjih člankov ne omenjam, kakor tudi zanimivih izvestij muzejskih poverjenikov in prijateljev. „Vjesnik“ se ozira tudi na arheološko in zgodovinsko literaturo; moramo mu priznati, da je zares spretno in porabljivo urejen. Toplo ga priporočamo vsem prijateljem domače arheologije in zgodovine!

Janko Barlè.

Gj. Janeković: **Ulomci**. — 80, str. 142, cena 1 K. — Mlad pisatelj je stopil s to zbirko črtic prvokrat pred hrvaško občinstvo. Pozna se mu, da je mlad, vendar mu teče pero gladko, neprisiljeno in iz njegovih odlomkov utriplje vroče srce, in gleda bistro oko za lepo božjo narodo. One črtice, katere je vzel iz narode in v katerih je opisal prizore iz kmetiškega življenja, so se mu prav posrečile. V „Ulomku bez naslova“ je dovršeno opisal žetev in jo zasladil s kratko pripovedko starega Luka. Tu ni gostobeseden, kakor je v „Priči dušnoga dana“, katera je najdalja, a tudi najslabša v celi zbirki. Iz te pripovedke veje prav malo življenja; ona dva prijatelja sta nerazumljiva, pripovedovanje utrudljivo. To bo pisatelj gotovo kmalu tudi sam izprevidel, saj ima obilo zdravega duha, kateri se bo iznebil takih bolestitih, sanjarskih junakov v svojih povestih, katerim bi se, ko bi v resnici živeli, čudili, a jih ne bi pomilovali. Pod naslovom „Sultan“ opisuje dokaj šaljivo nekoliko dogodkov iz življenja starega ciganskega kljuseta, katerega je našel na počitnicah pri svoji babici. Tudi črtica: „O zvuku večernje pesme“ je lepa; a bila bi še lepša, ko bi bila pesem njegovega pastirja res narodna. Knjižico završuje opis potovanja v Hrvaško Primorje in na Plitvička jezera, katera je obiskal kot dijak. Pisatelju moramo priznati, da piše lahko in dobro, ter upamo, da se bomo z njim še večkrat srečali na hrvaškem književnem polju.

Janko Barlè.

